

STUDIA
BIAŁORUTENISTYCZNE

17

UMCS

REDAKTOR NACZELNY/EDITOR-IN-CHIEF

Siergiej Kowalow

ZASTĘPCA REDAKTORA/VICE EDITORS

Jadwiga Kozłowska-Doda

Dariusz Tarasiuk

SEKRETARZ/SECRETARY

Agnieszka Goral

CZŁONEK ZESPOŁU REDAKCYJNEGO/MEMBERS OF THE EDITORIAL TEAM

Alena Markova (Charles University, Prague, Czech Republic)

RADA NAUKOWA/SCIENTIFIC BOARD

Aksana Biazlepkina-Charniakievich (Belarusian State University in Minsk, Belarus)

Hermann Bieder (University of Salzburg, Austria)

Joanna Gierowska-Kallaury (Polish Academy of Sciences, Warsaw, Poland)

Joern Happel (Helmut Schmidt University in Hamburg, Germany)

Gun-Britt Kohler (Carl von Ossietzky University of Oldenburg, Germany)

Marion Rutz (University of Potsdam, Germany)

Michał Sajewicz (Maria Curie-Skłodowska University in Lublin, Poland)

Wojciech Śleszyński (University of Białystok, Poland)

Elżbieta Smułkowa (University of Warsaw, Poland)

Siarhiej Tokć (Belarusian Institute of Law, Grodno Branch, Belarus)

Tatsiana Valodzina (The National Academy of Sciences of Belarus, Minsk, Belarus)

Siarhiej Zaprudski (Belarusian State University in Minsk, Belarus)

UMCS

WYDAWNICTWO

STUDIA BIAŁORUTENISTYCZNE

17

Redakcja naukowa

SIERGIEJ KOWALOW
JADWIGA KOZŁOWSKA-DODA
DARIUSZ TARASIUK

Instytut Językoznawstwa i Literaturoznawstwa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Lista recenzentów/Reviewer List 2023

Nikolai Antropov (Kazakhstan), Nina Barszczewska (University of Warsaw, Poland), Lilia Citko (University of Białystok, Poland), Piotr Cichoracki (University of Wrocław, Poland), Joanna Getka (University of Warsaw, Poland), Julia Gurskaja (Polish Academy of Sciences, Warsaw, Poland), Aleksej Judin (Ghent University, Belgium), Roman Jurkowski (University of Warmia and Mazury in Olsztyn), Inna Kalita (Czech Republic), Natalia Korina (University of Vienna, Austria), Stanisław Koziara (University of the National Education Commission, Krakow, Poland), Alena Lepishava (Belarus), Alaksandr Lukashanec (Belarus), Dangiras Mačiulis (Lithuanian Institute of History, Vilnius, Lithuania), Olga Mastianica (Lithuanian Institute of History, Vilnius, Lithuania), Michał Mordań (University of Białystok, Poland), Ryszard Radzik (The Maria Grzegorzewska University, Warsaw, Poland), Oleh Razyhrayev (Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk, Ukraina), Inna Shved (Anhui University, China), Aliaksandr Smalianchuk (Polish Academy of Sciences, Warsaw, Poland), Nadziewa Shakun (Belarus), Halina Twaranowicz (University of Białystok, Poland), Katarzyna Waszczyńska (University of Warsaw, Poland).

Czasopismo wydawane jest online i jest dostępne na stronie

<https://journals.umcs.pl/sb/index>

The journal is published in the online version

which is available at <https://journals.umcs.pl/sb/index>

Streszczenia opublikowanych artykułów są dostępne online w międzynarodowej bazie danych „The Central European Journal of Social Sciences and Humanities” <<http://cejsh.icm.edu.pl>>

Summaries of published articles are available online in the international database

„The Central European Journal of Social Sciences and Humanities” <<http://cejsh.icm.edu.pl>>

Informacje o dacie zgłoszenia i publikacji artykułów znajdują się na stronie internetowej

„Studia Białorusiściyczne” w metadanych artykułów.

Information about the dates of article submission and publication can be found

on the webpage of „Studia Białorusiściyczne” in the article’s metadata section

REDAKCJA JĘZYKOWA/EDITING

Agnieszka Goral (język polski)

Jadwiga Doda-Kozłowska (język białoruski i język rosyjski)

Marharyta Svirydava (język angielski)

SKŁAD/TYPESETTING

Agnieszka Muchowska

© WYDAWNICTWO UMCS, LUBLIN 2023

ISSN: 1898-0457

e-ISSN: 2449-8270

WYDAWNICTWO UNIWERSYTETU MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ

20-031 Lublin, ul. I. Radziszewskiego 11, tel. 81 537 53 04

www.wydawnictwo.umcs.eu

e-mail: sekretariat@wydawnictwo.umcs.lublin.pl

Dział Handlowy

tel./fax 81 537 53 02

Księgarnia internetowa: www.wydawnictwo.umcs.eu

e-mail: wydawnictwo@umcs.eu

Table of contents

Spis treści

I. HISTORY, CULTURE AND SOCIOLOGY / HISTORIA, KULTURA I SOCJOLOGIA

Uladzimir Lobach

Антрапалогія калабарацыі: вобраз дапаможнай паліцыі ва ўспамінах
вяскоўцаў паўночнай Беларусі пра нацысцкую акупацыю
1941–1944 гг. 11

Katarzyna Waszczyńska

Uchodźcy, żołnierze, „dipisi”. Białorusini w Europie Zachodniej
w świetle korespondencji z Liavonem Rydleuskim (1946–1947).
Prolegomena 27

Siarhei Marozau

Фарміраванне пантэона дзеячаў эпохі Вялікага Княства Літоўскага
ў беларускай палітыцы памяці (1988–2023 гг.) 45

Yury Vnukovich

Маркеры этнічнай ідэнтнасці жыхароў Віленшчыны
(па матэрыялах палявых этнаграфічных экспедыцый пачатку XXI ст.) 65

Kiryl Shylinhouski

Пересмотр прагматики обрядов невесты в бане: мотивы „столбичек
новоточеный” в причетах и „крестом лежать” в инвективной
купальской песне из русской и белорусской традиций XIX –
начала XX века 89

II. LITERARY STUDIES / LITERATUROZNAWSTWO**Mikajaj Chaustowicz**

Юльян Ляскоўскі як беларускамоўны літаратар 125

Ulyana VerynaRussian-Language Writers in the Transnational Literary Space of Belarus
in the 1920s–early 1930s: Paradoxes and the Inevitability
of the Collective Project’s Failure 139**Anastasia Gulina**Метаморфозы памяці в пьесе Николая Рудковского
„Дожить до премьеры” 159**Hanna Mikhalchuk**ПЭНаўскія конкурсы маладых літаратараў і іх роля ў кансалідацыі
пісьменніцкіх сіл у беларускім літаратурным працэсе
пачатку XXI стагоддзя 177**Arnold McMillin**A Radical Change in the Belavieža Cultural Tradition: The Inventive and
Provocative Verse of Viktor Siamaska 195**Katarzyna Anna Drozd-Urbańska**W wirze historii – człowiek na tle wydarzeń przełomowych. Obraz
protestów w 2020 r. we współczesnej literaturze białoruskiej na
przykładzie wybranych opowiadań z tomu „Перагрып у музыі” Alhierda
Bacharewicza 225**III. LINGUISTICS / JĘZYKOZNAWSTWO****Lilia Citko**Ewolucja form fleksyjnych przymiotników starobiałoruskich
(na podstawie latopisów Wielkiego Księstwa Litewskiego) 243**Alena Rudenka**

Беларус, беларускі: гісторыя найменняў айчыны і суайчыннікаў . . . 259

Piotr ZłotkowskiElementy wschodniosłowiańskie w imiennictwie kobiet
warstwy mieszczańskiej i chłopskiej środkowo-zachodniego
Podlasia (XVII–XVIII w.) 277

Table of contents	7
Alla Kozhinowa Венецыянская Біблія – „Бівлія руска” Францыска Скарыны: механічнае прытрымліванне ці творчая перапрацоўка?	293
Agnieszka Olecka Біблейскае імя в составе беларускіх і польскіх фразеологізмаў	305
IV. REVIEWS / RECENZJE	
Feliks Czyżewski Michał Kondratiuk, „Kultura materialna wsi białostockiej i jej zmiany w świetle gwar ludowych XX wieku”, opracowanie graficzne, redakcja techniczna i skład Roman Sakowski. Białystok: Fundacja im. Księcia Konstantego Ostrogskiego, 2021, 398 s.	331
Ihor Nabytovych Дзярміш гетьмана Пилипа Орлика: літаратурны текст і документ доби „Filip Orlik (1672–1742) i jego Diariusz”, opracowanie, odczytanie z rękopisu, wstęp, komentarze Walentyna Sobol. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 2021, 532 s.	335
Alla Kozhinowa Nowe badanie dziedzictwa rękopisowego Tatarów Wielkiego Księstwa Litewskiego ”З рукапіснай спадчыны татараў ВКЛ: тэксты і даследаванні” /Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН, Інстытут мовазнаўства, навук. рэд. І. А. Сынкова, М.У. Тарэлка. Мінск: Беларуская навука, 2022, 177 с.	339
Dzmitry Rubin Быць вольным... ”Нетутэйшыя: reversion: беларуская эксперыментальная драматургія («ТВЛ», «Бум-Бам-Літ»)”. Аўтары-складальнікі: Алена Лепішава, Віктар Жыбуль, Зміцер Вішнёў. Zürich: Diaphanes, 2023, 580 с. (Серыя „Мысліць мастацтва” Інстытута тэорыі Цюрыхскай вышэйшай школы мастацтваў і Цэнтра мастацтваў і тэорыі культуры Цюрыхскага ўніверсітэта).	343
Guidelines for Authors.	345